

II ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Свака држава, ма колико била централистички уређена, има потребу и за већим или мањим степеном децентрализације своје власти јер од тога зависи и да ли ће бити демократска и окренута човеку и његовим правима и интересима. Децентрализација је тако пут да се дође до човека и његових свакодневних потреба, али и средство да се спречи претерани централизам који погодује кварењу власти и њеном удаљавању од друштва и човека и усредсређивању у руке професионалних државних управљача (бирографије). И федералне и унитарне државе се данас подједнако суочавају са овим проблемом и решавају га мање или више успешно. Док федерације настоје да створе и остваре модел ефикасне и рационалне прерасподеле надлежности између центра и периферних делова (јединица), дотле се унитарна држава суочава са проблемом централизма тако што покушава да га смањи и ублажи различитим облицима персоналне, функционалне, територијалне (регионалне) па чак и административне децентрализације. Мада и унутар централистичке државе може да се уради нешто на смањењу (централизма) и поправљању њене власти, ипак се узима да је тек децентрализација тај квалитативни скок у друштвеном (државном) животу. Са њом се напушта терен државе и долази на терен недржаве где се грађани уче да собом управљају и остварују своје право на самоуправљање као антиетатистичко, недржавно право које се односи на сферу слободних људских и друштвених односа. Разликовање децентрализације од централизације почива на суштинској разлици државних од недржавних органа, власти од човека – грађанина. У основи те разлике је чињеница да су централни органи удаљени од човека и да немају слуха за његове потребе и интересе због чега је најбоље да о њима брину сами грађани у разноврсним облицима свог организовања и то пре свега преко својих територијалних (локалних) заједница живота и рада. Децентрализација се тако појављује као школа самоуправе, као пут ка њој, јер истиче кључну улогу човека и грађанина у вршењу својих послова, чиме се избегава бирократизовање управне власти, и код грађана одржава стално интересовање за јавне послове.

1. ПОЈАМ И КАРАКТЕРИСТИКЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Локална самоуправа је једна од великих идеја политичке науке, али и